

ПОДОРОЖ КОЗАЦЬКИМИ СТЕЖКАМИ

*Книжкова виставка до 375-річчя із початку повстання козаків
на Запоріжжі та початку визвольної війни українського народу*

(1648-1654)

Цього року в Україні відзначається 375-та річниця однієї з ключових подій у нашій історії. Навесні 1648 року почалося повстання під проводом Богдана Хмельницького, яке пізніше отримало назву – Національно-визвольна війна українського народу.

Козаки разом із кримськотатарськими союзниками здобули свою першу перемогу в битві під Жовтими Водами, яка дозволила їм невдовзі захопити ініціативу. Ці події мали велике значення не лише для української історії, а й для історії всієї Центрально-Східної Європи, тож про них варто пам'ятати.

Гетьман Богдан Хмельницький (1595 - 1657 рр.)

Після поразки козацько-селянських повстань кінця XVI - першої половини XVII ст. польським магнатам здавалося, що вони остаточно підкорили український народ, виступи на деякий час припинилися, і навіть час від 1638 до 1648 року дістав назву «десятиріччя золотого спокою». Та становище українського народу під владою Речі Посполитої в середині XVII ст. стало особливо тяжким. Не було в Україні жодної верстви населення, яка б не зазнавала кривд і утисків від короля, магнатів та шляхти. Тому спокій, що запанував після повстань не був довготривалим, адже наявні протиріччя залишалися невирішеними. Усе це робило неминучим вибух народного гніву.

Наприкінці 1647 року по всій Україні запалали народні повстання. На чолі повсталих став талановитий державний діяч і полководець Богдан Хмельницький. І 1648 року в Україні стався вибух - почалася Національно-визвольна війна, яку сучасники іменували Українською революцією.

21 січня 1648 року повстанські загони спільно із запорожцями розгромили польський гарнізон на Запорізькій Січі та обрали гетьманом України Богдана Хмельницького. На початок квітня 1648 року, вимагаючи від великого коронного гетьмана Миколая Потоцького вивести з України урядові війська і скасувати «Ординацію Війська Запорізького», Богдан Хмельницький на чолі козацького війська виступив із Запоріжжя. Дізнавшись, що Хмельницький розпочав повстання, уряд Речі Посполитої відправив проти нього двох гетьманів Потоцького і Калиновського з військами. Польські генерали не чекали спротиву і розділили свої війська. Потоцький вів військо на Жовті Води. Кримські татари на чолі з Тугай-беєм, з яким Хмельницький уклав угоду, напали на польський табір, однак їх відбили.

Поляки зміцнили свої позиції та залишались на місці в очікуванні підкріплення німецьких найманців та реєстрових козаків. Водночас основні їхні сили перебували за 200 км від Жовтих Вод, під Корсунем. Богдан Хмельницький разом із татарами використали це та почали штурм. Він виявився невдалим і українці взяли ворожий табір в облогу.

Вночі 16 травня польські війська спробували вийти з оточення. Їх рішуче атакували козаки Максима Кривоноса та татари. За наказом Потоцького проти Хмельницького мали висунутися реєстрові козаки на чолі з Филоном Джалалієм, але ті повстали проти шляхти. Польська армія не отримала підкріплення та зазнала нищівної поразки. Сам її очільник Потоцький помер від вогнепального поранення.

Битва під Жовтими
Водами стала
першою великою
перемогою
українських козаків
над Річчю
Посполитою.

Сотні польських воїнів загинуло, близько 3 тис. жовнірів і 50 шляхтичів потрапили в полон. Війська Богдана Хмельницького, натхненні перемогою, наприкінці травня 1648 року розбили поляків у битві під Корсунем.

Перші перемоги надихнули українців і налякали поляків. По всій країні, по обидва боки Дніпра утворювались нові полки, які або приєднувались до Богдана Хмельницького, або підіймали власні повстання. Сповнені сил і натхнення, козацько-селянські загони нищили маєтки шляхти і безжально проливали кров.

Національно-визвольна війна допомогла згадати про велич і могутність України. Не дивлячись на величезні втрати, український народ одержав серію блискучих військових тріумфів та усвідомив власну силу і звитягу.

З нагоди річниці початку Національно-визвольної війни українського народу (1648-1654) та початку повстання козаків на Запоріжжі (1648) наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка» презентує книжкову виставку-хроніку «ПОДОРОЖ КОЗАЦЬКИМИ СТЕЖКАМИ». Читачі можуть ознайомитися з книгами, які дозволять зануритися у неймовірну атмосферу тих славетних героїчних часів козацької доби.

Всіх бажаючих запрошуємо до абонементу художньої літератури (ауд.514).

**абонемент художньої літератури
книжкова виставка-хроніка**

«ПОДОРОЖ КОЗАЦЬКИМИ СТЕЖКАМИ»

